

XXVII TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Js5 ,1-7)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Ma tahan laulda oma sõbrast, mu armsama laulu tema viinamäest. Mu armsamal on viinamägi viljakal nõlvakul. Ta kaevas seal maad ja puhastas selle kividest, istutas häid viinapuid ja ehtas torni viinamäe keskele ning raius sinna ka surutõrre. Ta ootas, et viinamägi kasvataks häid kobaraid, kuid hapud olid need kobarad, mida see andis. Aga nüüd, Jeruusalemma elanikud ja juuda mehed, mõistke ometi kohut minu ja mu viinamäe vahel! Kas oleksin pidanud tegema viinamäega veel midagi, mis mul jäi tegemata? Kui ma kord tahtsin, et see kasvataks häid kobaraid, aga see andis hapusid. Ometi tahan ma nüüd teile teada anda, mida ma teen oma viinamäega: ma kisun maha tema piirdeaia ning annan ta metsloomade laastada, ma lammutan müüri tema ümbert ja jätan ta kõikide tallata. Ning ma teen ta kõnnumaaks - teda ei kärbita ega rohita ja ta kasvatab kibuvitsu ja ohakaid, ning ma keelan pilvedel talle vihma andmast. Issanda viinamägi on Iisraeli sugu ja Juuda mehed tema lemmik-istandus. Tema ootas õiguse võitu, aga vaata, tuli ülekohus. Tema lootis õigluse peale, kuid sai kuulda üksnes hädakisa.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps80 ,9.12. 13-14. 15-16. 19-20 R: Js 5,7a)

R: Issanda viinamägi on Iisraeli rahvas.

Sina võtsid viinapuu Egiptusemaalt,
kihutasid rahvad tema teelt ja panid ta kasvama.
Tema väädid ulatuvad mereni,
ja võrsed Eufrati jõeni.

R:

Miks sa lõhkusid müüri tema ümbert,
miks jätsid sa tema kobarad möödakäijaile kiskuda?
Metssiga tuhnib teda
ja väljaloomad söövad ta paljaks.

R:

Taevavägede Jumal, pööra end jälle meie poole!
Vaata taevast alla ja näe!
Külasta seda viinapuud
ja seda viinamäge, mille sinu parem käsi on istutanud.

R:

Hoia meid elus, ja me hüüame appi sinu nime,
me ei pöördu sinust enam kõrvale.
Jumal, Vägede Issand, pööra meie olukord endiseks,
lase oma pale paista meie üle, siis oleme päästetud.

R:

(Teine lugemine Fi4 ,6-9)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast filiplastele:

Vennad, ärge olge mures, vaid tooge iga oma vajadus tänamise ja anumisega palves Jumala ette. Ja Jumala rahu, mis on ülem kui kogu mõistus, hoiab teie meeli ja mõtteid Kristuses Jeesuses. Lõpuks, vennad, mõelge kõigele sellele, mis on tõsi, auväärne, iganes õige, armastust väärt, puhas ja ülendav. Pidage silmas seda, mis on vooruslik ja kiiduväärt. Kõike, mida te olete minult õppinud, saanud, kuulnud või näinud, selle järgi elage, ja siis on rahu Jumal teiega.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 15,16)

Halleluuja. Mina olen teid ära valinud,
et te läheksite ja kannaksite vilja, mis jääb püsima. Halleluuja.

(Evangeelium Mt21 ,33-43)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus ütles ülempreestritele ja rahvavanemaile: "Kuulake teist tähendamissõna: Elas kord isand, kes istutas viinamäe, piiras selle aiaga, tegi kaljusse surutõrre ning ehitas valvetorni. Siis andis ta viinamäe rentnike kätte ja reisis ise võõrale maale. Ning kui saagi koristamise aeg kätte jõudis, saatis ta oma sulased rentnike juurde, oma vilja vastu võtma. Aga rentnikud võtsid tema sulased kinni, mõnda nad peksid, mõne tapsid niisama, mõne viskasid kividega surnuks. Taas saatis viinamäe isand teisi sulaseid, seekord rohkem kui esimesi, kuid nendega tegid rentnikud nõndasamuti. Lõpuks läkitas ta nende juurde oma poja, sest ta mõtles: "Ei nad julge ometi panna oma kätt minu poja külge!" Aga rentnikud ütlesid poega nähes isekeskis: "Vaata, tema on ju pärija, mingem, tapkem ta ära, siis saame tema päranduse endale!" Ja nad võtsid ta kinni, tõukasid viinamäelt välja ning tapsid ära. Kui nüüd viinamäe isand tuleb, mida teeb ta nende rentnikega?"

Aga nemad vastasid talle: "Ta laseb kurjad kurjal kombel hukata ning annab viinamäe teiste rentnike kätte, kes toovad talle tema vilja õigel ajal." Jeesus ütles neile: "Kas te pole kunagi lugenud pühakirjast: Kivi, mille hooneehitajad kõrvale heitsid, on nurgakiviks saanud. Issanda käest on see tulnud ja see on imeasi meie silmade jaoks. Seepärast ma ütlen teile: Jumala riik võetakse ära teie käest ning antakse sellele rahvale, kes kannab vilja." See on Issanda Sõna.

Sissejuhatatus

Armsad õed ja vennad, Jumalal on kõik võimalik ja sellesse me ka usume. Kuid meie, inimesed, ei saa parimagi tahtmise juures inimlikest piirangutest välja astuda - meie ei suuda midagi samaaegselt teha ja tegemata jätta, nõuda õiglast karistust ja anda samas suuremeelselt andeks, surra ja kolmandal päeval surnuist üles tõusta... Me peame arvestama reeglitega, mis meie jaoks selles maailmas kehtivad, ilma et paluksime igal sammul Jumalalt erandeid ja lausa imesid. Me loeme pautunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kui nüüd viinamäe isand tuleb, mida teeb ta nende rentnikega?... Psühholoogias kehtib põhimõte, et inimese tulevast käitumist võib kõige paremini ennustada tema eelneva käitumise põhjal. Missugune oli siis viinamäe isanda käitumine tänases tähendamissõnas? Ta rentis oma viinamäe inimestele, keda ta ei tundnud, saatis siis oma sulased saagi järele, ja kui need aga tagasi ei pöördunud, saatis ta taas relvastamata sulased viinamäele, ning kui needki ei naasnud, olles surnud mõttetusse surma, siis läkitas oma poja... Kui lähtuda viinamäe isanda senisest käitumisest, siis eelnevale põhinedes peaks see isand järgmiseks minema hoopis ise viinamäele ning võtma juba targu enda tarbeks kaasa surnukirstu, mille kaanel on käepide seespool...

Ülempeestrid ja rahvavanemad aga ei pidanud Jeesust lihtsalt elutarkusi jagavaks jutuvestjaks - nende jaoks oli ta rabi, kelle mõistukõne puudutas rangelt vaid usutõdesid. Nemad ei kahelnud, et ülekoos, mis on tehtud Jumala vastu, ei jää karistusega, ükskõik kui kaua see viibib. Kuid nad ei suutnud kuidagi leppida mõttega, et räägitud loos esinevad nemad kuritahtlike rentnike osas. Sest paraku elab Jumal koos oma inglite ja pühakutega taevast ega räägi meiega otse, mistõttu võib iga inimene oma sisimas uskuda, et Jumal on just tema poolt, ja karistus, kui see tuleb, siis ikka teistele.

Muidugi peaks elukogenud inimene rahvavanematest mingis mõttes ka aru saama. Neil oli tõeliselt põhjust kahelda, kas see järjekordne reformaator koos oma harimata lihtrahva hulgast valitud kaaskonnaga on ikka pädevam rahvast juhtima kui nemad ise koos oma väljaõppinud kirjatundjate ja põlvkondade jooksul sisse töötatud struktuuriga.

Aga kas meie ise oleme paremad? Ettekujutus saduseridest, rahvaülematest ja variseridest kui mingitest teistmoodi inimestest kaugelt planeedilt on kerge tekkima. Kusagil südamesopis on meil ikka tunne, et ükskõik mis me ka teeme, nende sarnaseks me kunagi ei muutu. Paraku oleme meiegi - ilmselt palju rohkem kui tahaksime tunnistada - samaaegselt kõigi nende inimeste sarnased, kellest piibel räägib. Iga inimene võib iseendast leida nii variserlikku salakavalust kui saduserlikku kõrkust, samuti ka apostellikku üliagarust, mis vahel jääb mõistuse häälele kurdiks. Meie südames võivad küll olla ausad kavatsused, kuid need kaotavad sageli oma näo piibellike karakterite kõverpeeglis.

Muidugi, kui meil oleks võimalik tänase kogemustepagasiga ajas tagasi minna, siis tuleb tahes tahtmata see pahane mõte, kui lihtne oleks olnud juba esimestel inimestel kõiki probleeme vältida. Eeva ja Aadam oleksid võinud maole viisakalt ära öelda, aga nemad ei teadnud oma tegude tagajärgedest enne, kui need kätte jõudsid. Samasse olukorda sattusid ka nende järeltulijad - neile ei pakutud enam keelatud vilju, vaid nii Jumal kui kurat lähenesid inimestele üha uutel viisidel. Igal ajastul on olnud omad väljakutsed ja kiusatused, mille järelmõju etteaimamine on olnud raske, kui mitte võimatu. Niiei tule ka Jeesus enam teist korda samal kombel nagu evangeeliumi päevil, ja meie ees seisab raske ülesanne ära tunda, kuidas Jumal meie põlvkonda proovile paneb - see on meile sama raske kui oli rahvavanematel ja preestritel näha Jeesuses Jumala saadikut.

Armsad õed ja vennad, selle maailma areng liigub kümme sammu edasi ja üheksa tagasi. Iga uus avastus jõuab kõigepealt relvameistrite töölaualle, alles hiljem mõeldakse muudele kasutusaladele. Jumala kannatus on mõõtmatu ja tema veskid jahvatavad aeglaselt, kuid alatihti jääb tunne, et liiga aeglaselt. Nii mõnigi kord ei oska meiegi vahet teha, kas me oleme viinamäe isanda saagi järgi saadetud sulased, või need rentnikud, kes ei taha saaki käest anda.

Kui inimene on läbinud nii noorusliku vaimustuse elujärgu kui ka püüdnud hiljem lähtuda elu seaduspärasustest, siis lõpuks tuleb tal pika elukogemuse valgusel endale tunnistada, et maailma tegelik olemus jääb meile üsna häguseks. Peame kõige parema tahtmisegi korral olema rahul selle lootusega, et just meie elutöö varal saaks maailm edasi selle ühe sammu võrra, mida pole vaja taas tahapoole astuda. Aamen.